

PLAN

Barnkonsekvens analys

Fastställt av barn- och utbildningsnämnden
Framtagen av utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Datum 2025-12-09

Gäller 2025

Ärendenr BUN 2025/1555

Version [1.0]

Prövning av barnets bästa
Inför beslut om avveckling av Stenkyrka skola

Innehåll

Barnkonsekvensanalys	1
1. Inledning.....	3
1.1. Beskrivning av ärendet	3
1.2. Nuläge	3
1.3. Identifierade grupper	3
2. Underlag till bedömningen	4
2.1. Lagar och aktuella styrdokument.....	4
2.2. Barnkonventionen	4
2.3. Vägledande praxis.....	5
Laglighetsprövning - avveckling av skola	5
Laglighetsprövning - barnets bästa	5
2.4. Relevant forskning	5
2.5. Elevernas åsikter.....	5
Finns det något som känns bra eller mindre bra med att skolan stängs?	6
Hur skulle det påverka eleverna och deras kompisar?.....	6
Vilket stöd vill eleverna ha från lärarna?	6
Vem vill eleverna prata med om sina tankar och känslor?	6
Tankar om att börja på en ny skola.....	6
2.6. Professionens åsikter.....	6
Påverkan på elevernas inläring	7
Påverkan på elevernas känslomässiga välbefinnande och sociala relationer	7
Utmaningar eleverna kan komma att möta i anpassningen till en ny skola	7
Viktigaste stödet som eleverna behöver inför en övergång till en ny skola.....	7
2.7. Vårdnadshavares åsikter	7
2.8. Utlåtande från region Gotlands skolpsykologer inom barn- och elevhälsan.....	8
Risker	8
Åtgärder	8
3. Analys och bedömning	9
3.1. Insamlad information	9
3.2. Organisationsförslag och konsekvenser.....	9
3.3. Bedömning	10
Övergripande bedömning utifrån barns bästa.....	10
Kortsiktiga utmaningar för elever och personal.....	10
Måluppfyllelse och långsiktiga möjligheter	11
Likvärdighet och resursfördelning.....	11
Övergången	11
Åtgärder för att mildra negativa konsekvenser	11
Risker om ingenting görs.....	11
4. Beslutet.....	11
4.1. Motivering	11
4.2. Kompensatoriska åtgärder	12
4.3. Återkoppling till barn om beslutet.....	12
4.4. Utvärdering av beslutet	13
Källförteckning.....	14

1. Inledning

Enligt artikel 3.1 i lagen (2018:1197) om FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) ska barnets bästa ges särskild vikt vid alla åtgärder som rör barn. Bedömningen av barnets bästa används som underlag i beslut som rör ett eller flera barn, direkt eller indirekt. En bedömning av barnets bästa innebär att göra en helhetsbedömning om vad som är den bästa möjliga lösningen för barnet eller olika grupper av barn. Barnets bästa är en viktig faktor i beslutsprocessen, men det kan också vägas mot andra relevanta faktorer och intressen.

1.1. Beskrivning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden i region Gotland överväger att avveckla Stenkyrka skola från höstterminen 2026. Orsaken till att beslutet övervägs är att utbildnings- och arbetslivsförvaltningen fått i uppdrag av barn- och utbildningsnämnden att löpande se över grundskoleorganisationen på Gotland och komma med förslag på hur den kan anpassas utifrån de demografiska utmaningar Gotlands grundskolor står inför.¹

Avvecklingen av Stenkyrka skola motiveras av lågt elevantal, vårdnadshavares skolval och minskat geografiskt elevunderlag. Förvaltningen har identifierat att de elever som finns i Stenkyrka skola får plats i Väskinde skola om vårdnadshavarna önskar det.

1.2. Nuläge

Stenkyrka skola ligger på norra Gotland och omfattar förskoleklass, årskurs 1 med tillhörande fritidshem. Skolan ingår i samma skolområde som Väskinde skola.

Inför läsår 2025/2026 var 15 barn inskrivna på Stenkyrka skola. Vårdnadshavarna till de fem eleverna i årskurs 2 och 3 valde att under sommaren 2025 ansöka om plats i Väskinde skola då klassen blivit för liten och kvarvarande elever saknade sina kamrater. Antal inskrivna elever är för närvarande nio stycken. Ytterligare en elev beräknas sluta efter jul 2025 med anledning av flytt.

Närmsta skolor med motsvarande skolformer och årskurser är:

1. Väskinde skola (kommunal) 17 km
2. Fole skola (kommunal) 20 km
3. Lärbro skola (kommunal) 22 km

1.3. Identifierade grupper

Ett beslut om avveckling bedöms påverka barn i hög grad då det skulle innebära att elever inte kan fortsätta sin skolplacering på Stenkyrka skola. Av denna anledning är det nödvändigt att utvärdera vad som är bäst för barnen.

Identifierade grupper av barn som påverkas av beslut om avveckling är:

1. Barn som i dagsläget är inskrivna i förskoleklass och årskurs 1 på Stenkyrka skola.
 2. Barn som till kommande läsår skulle välja Stenkyrka skola genom skolval eller skolbyte.
- Grupp 1 påverkas direkt av ett beslut att avveckla Stenkyrka skola och grupp 2 bedöms påverkas indirekt.

¹ BUN 2025/1555

Inom grupperna kan finnas barn med funktionsnedsättningar som har behov av stöd, dessa barn utgör en identifierad tvärgrupp.

2. Underlag till bedömningen

2.1. Lagar och aktuella styrdokument

Barn- och utbildningsnämnden är ansvarig huvudman för Stenkyrka skola och bär ansvaret för att all utbildning inom de kommunala skolorna bedrivs i enlighet med gällande skollagstiftning. I detta avsnitt beskrivs den lagstiftning och de myndighetsföreskrifter som är av vikt vid prövning av frågan.

Enligt skollagen ska alla individer ha likvärdig tillgång till utbildning inom skolväsendet, oavsett geografisk hemvist samt sociala eller ekonomiska förutsättningar. (1 kap. 8 §).

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas. (skollagen 1 kap. 9 §)

I det här dokumentet används Skolverkets definition av likvärdighet, vilket innebär att alla ska ha samma möjlighet till utbildning, att utbildningen håller jämn kvalitet och att den fungerar kompensatoriskt.²

I skollagen finns inga uttryckliga hinder eller förbud specifikt mot att en kommun beslutar att stänga en grundskola men beslutet kan inte delegeras (2 kap. 2 och 8 §§ skollagen, 6 kap. 38 § kommunallagen och barn- och utbildningsnämndens delegationsordning). Beslutet ska också följa gällande lagar och barnkonventionen. Vid alla utbildningar ska barnets bästa vara en central utgångspunkt och barnets inställning bör så långt det är möjligt klargöras. Barn ska ges möjlighet att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem och åsikterna beaktas med hänsyn till barnets ålder och mognad. (skollagen 1 kap. 10 §)

Kommunen är skyldig att vid utformningen av sin grundskola beakta vad som är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt för eleverna. (skollagen 10 kap. 29 §). Syftet är att eleverna inte ska behöva resa längre till skolan än vad som är nödvändigt. Samtidigt behöver kommunen ibland göra avvägningar, exempelvis mellan olika elevers behov av kort skolväg och vikten av att skolorna har en rimlig storlek. Kommunen ska därför hitta lösningar som, efter att alla faktorer vägts samman, ger varje elev en skolsituation som uppfattas som skälig.

2.2. Barnkonventionen

I samband med denna utredning har det utretts om ytterligare artiklar i barnkonventionen, utöver artikel 3.1 och 12 som rör barnets bästa samt rätten för barn att uttrycka sina åsikter, är relevanta vid ett eventuellt beslut om avveckling av Stenkyrka skola.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen konstaterar att det inför beslutet även är viktigt att beakta artikel 2, 6 och 23 barnkonventionen om alla barns lika värde, att alla barn har samma rättigheter och barnens rätt till utveckling.

Barn har enligt artiklarna 3.2-3, 18.2-3 och 28-29 rätt till skydd och omsorg via barnomsorg samt rätt till utbildning och utveckling i skolan.

² Skolverkets rapport 2025 *Likvärdigheten i slutet av grundskolan - en kvantitativ studie av utvecklingen över tid*

2.3. Vägledande praxis

I detta avsnitt nämns mål och ärenden som har hanterats av domstolar eller Skolinspektionen och som har betydelse eller kan få betydelse för ett eventuellt beslut att avveckla Stenkyrka skola.

Laglighetsprövning - avveckling av skola

Barn- och utbildningsnämnden i Region Gotland beslutade den 26 november 2024 att avveckla Polhemskolan från och med läsåret 2025/2026.³ Beslutet överklagades med begäran att beslutet inte ska gälla i avvaktan på förvaltningsrättens avgörande, en så kallad inhibition. Förvaltningsrätten beslutade den 20 december 2024 att avslå yrkandet om inhibition. Den 28 maj 2025 avslog Förvaltningsrätten överklagandet i sin helhet⁴. Enligt praxis krävs starka skäl som talar för att beslutet är olagligt och att det förhindrar att ett allmänt eller enskilt intresse åsamkas beaktansvärd skada.

Laglighetsprövning - barnets bästa

Kammarrätten i Stockholm hade i två mål under vårterminen 2022 prövat om Solna kommuns beslut att ändra två grundskolors stadiindelning respektive Danderyds kommuns beslut att omorganisera sin grundsärskola har varit lagliga. En fråga har varit om kommunernas beslut stred mot barnkonventionen eftersom de inte avgjorde vad som var bäst för barnet. Domstolen kom fram till att besluten inte var olagliga.

Kammarrätten förtydligade att i kravet på att barnets bästa ska beaktas ligger att effekterna av ett beslut måste utredas och bedömas samt att beslutsprocessen måste innehålla en utvärdering av de positiva och negativa konsekvenser som beslutet kan få för det eller de barn som berörs. Men det är inte givet att det alltid går att fastslå om ett beslut är förenligt med barnets bästa eller vad barnets bästa är. Ett beslut kan innebära såväl negativa som positiva konsekvenser för ett barn. Ett beslut som rör flera barn eller barn i allmänhet kan vara positivt för några barn men negativt för andra.⁵

2.4. Relevant forskning

Larsson Taghizadehs rapport från 2019 undersöker svenska skolnedläggningar mellan 2000 och 2012. Studien fann att nedläggningarna inte påverkade studieresultaten hos vare sig berörda eller senare elever. Det är dock osäkert om resultaten kan generaliseras, eftersom studien bara beaktar högstadiestudier och inte tar hänsyn till orsaker till nedläggningarna, särskilda skolförhållanden eller effekter på elevers hälsa.⁶

2.5. Elevernas åsikter

Enligt artikel 12 barnkonventionen har barn som kan bilda åsikter rätt att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter utifrån barnets ålder och mognad. I denna utredning har skolpersonal samtalat med eleverna på Stenkyrka skola med hjälp av framtagna frågeställningar. Eleverna i förskoleklass och årskurs 1 har fått svara på frågor om hur de känner inför att skolan kanske ska stängas, vilka positiva och negativa aspekter de ser, hur det skulle påverka deras kompisrelationer, vilket stöd de

³ Barn- och utbildningsnämnden 2024-11-26 §136

⁴ Förvaltningsrätten i Stockholm dom den 28 maj 2025 i mål nr 2495-24

⁵ Kammarrätten i Stockholms domar den 7 april 2022 i mål nr 5626-21 och mål nr 5211-21

⁶ IFAU-rapport 2019:4 *Påverkar skolnedläggningar elevers skolresultat?*

önskar från lärarna samt vad de tror skulle kännas spännande eller jobbigt vid ett eventuellt skolbyte. Samtliga nio barn har svarat, varav en i årskurs ett och övriga i förskoleklass.

Många av eleverna vill gärna stanna kvar på den skola de går i nu och fortsätta sin skolgång där. Vissa undrar också vad som kommer att hända med lärarna. Även om någon enstaka elev tycker att en stängning kanske inte vore så illa, känner de flesta besvikelse och tycker att det hela är jobbigt. Många lyfter fram skolans storlek, klassrummen och skolgården som viktiga anledningar till att de trivs där.

Finns det något som känns bra eller mindre bra med att skolan stängs?

De allra flesta elever ser inga fördelar med att skolan eventuellt stängs. I stället känner de oro över att det kommer vara många barn på den nya skolan och att de måste lämna sina vänner. Någon lyfter att det kan kännas tryggt om man har syskon på den nya skolan, eller att det kan vara lite spännande att få se andra klassrum.

Hur skulle det påverka eleverna och deras kompisar?

En farhåga bland eleverna är att de kan hamna i olika skolor eller klasser när skolan stänger och att man kan bli ensam på nya skolan. Även om vissa hoppas kunna fortsätta träffas på fritiden, finns det en oro för att inte längre få vara i samma klass som sina vänner. Samtidigt beskriver några att det skulle vara tryggt om kompisarna följer med till den nya skolan.

Vilket stöd vill eleverna ha från lärarna?

Det är viktigt för eleverna att lärarna finns där och stöttar dem när själva flytten genomförs. Eleverna önskar också att lärarna kan följa med till den nya skolan. Önskan finns också att de får möjlighet att besöka skolan innan flytten sker. Många vill ha hjälp att vänja sig vid den nya miljön, medan andra tycker att de klarar sig utan särskilt stöd vid övergången.

Vem vill eleverna prata med om sina tankar och känslor?

När det gäller att prata om sina känslor och funderingar kring skolbytet, nämns Maria och Anna ofta som särskilt viktiga vuxna att prata med. Flera elever vill även kunna prata med andra vuxna på skolan, såsom rektorn, och beskriver det som viktigt att ha någon att vända sig till när man har funderingar.

Tankar om att börja på en ny skola

Det finns både spännande och oroande tankar kring att börja på en ny skola. Många ser fram emot att cykla och springa på nya skolgården, träffa nya och gamla kompisar och upptäcka nya leksaker och klassrum. Samtidigt tänker de att det kan bli jobbigt att det blir fler barn, att ljudnivån kan vara hög och att risken finns att man inte känner någon alls. Några är också oroliga för att någon kan vara dum mot de yngre. Trots detta ser flera fram emot att lära sig nya saker och att träffa nya vänner, även om oro kring den nya miljön är vanligt förekommande i svaren.

2.6. Professionens åsikter

Som en del av bedömningen av vad som är bäst för barnen har personal på fritidshemmet och lärare vid Stenkyrka skola fått ge sin syn i en enkät på hur en eventuell avveckling skulle påverka eleverna. Tre anställda har svarat.

Personalen har noterat att eleverna uttrycker oro genom att prata om att de ska börja i en ny skola till hösten. Det finns en medvetenhet hos eleverna om att den nya skolan är större och de flesta känner några där, vilket skapar både förväntan och osäkerhet.

Påverkan på elevernas inlärnin

De största utmaningarna med byte av skola enligt personalen, är större klasser där vissa elever riskerar att bli mindre sedda och ha svårt att passa in. Personalen menar att små klasser ger mer stöd till varje elev. De hinner hjälpa fler och ge individuell uppmärksamhet i den mindre klassen.

Påverkan på elevernas känslomässiga välbefinnande och sociala relationer

Personalen bedömer att förändringen kan påverka sociala relationer både positivt och negativt. Vissa elever får större möjlighet att skaffa nya vänner, medan andra kan ha svårt att anpassa sig till nya rutiner och bekantskaper. Det varierar mellan elever hur lätt de har att bygga nya relationer. Det finns oro för att vissa elever kan behöva längre tid för att anpassa sig till nya klasskonstellationer. Särskilt påtalas att några elever skulle få det mycket svårt att hitta välbefinnande i nya grupper.

Utmaningar eleverna kan komma att möta i anpassningen till en ny skola

Eleverna förväntas möta flera utmaningar i den större skolan, både socialt och organisatoriskt. Personalen bedömer att de största svårigheterna bedöms vara större klasser där vissa elever riskerar att bli mindre sedda och ha svårt att passa in.

Viktigaste stödet som eleverna behöver inför en övergång till en ny skola

Personalen pekar på att det mest avgörande stödet är en välplanerad och lång inskolningsperiod med många förberedelser och besök i den nya skolan eftersom eleverna behöver tid för att förbereda sig inför skolstarten.

Eleverna får stöd genom samtal, där de får möjlighet att uttrycka vad de tycker och tänker. Personalen betonar vikten av att vara nära, lyssna och försöka besvara frågor och funderingar.

2.7. Vårdnadshavares åsikter

Vårdnadshavarna har fått möjlighet att lämna sina synpunkter via en särskild synpunktsbrevlåda på Region Gotlands hemsida samt under ett dialogmöte 3 december. Två vårdnadshavare har skickat in sina åsikter kring avvecklingen via synpunktsbrevlådan.

Båda vårdnadshavarna är negativa till avvecklingen och lyfter fram flera positiva aspekter med mindre skolor, såsom engagerad personal, god mat, välskötta lokaler, fina utemiljöer och närhet till natur och kulturhistoriska platser. De anser att små elevgrupper skapar trygghet, minskar risken för mobbning och leder till lugnare måltider. Samtidigt uttrycks oro för att större skolor leder till anonymitet, ökade konflikter och att vuxna har svårare att se varje barn.

De menar att skolans nuvarande låga elevantal främst beror på svårigheter att rekrytera behöriga lärare och vikarier, snarare än minskat elevunderlag. Vårdnadshavarna menar att situationen har förbättrats tack vare nyanställda pedagoger och samarbete med andra skolor, vilket stärker skolans framtidsutsikter.

Oro finns också för att elever som bor längre bort får längre restider, vilket påverkar deras välmående, sociala liv och möjlighet till återhämtning.

2.8. Utlåtande från region Gotlands skolpsykologer inom barn- och elevhälsan

Skolpsykologerna menar att skolbyten är en stor förändring som kan påverka trygghet, lärande och sociala relationer. Med rätt stöd kan skolbytet ge möjlighet till nya sociala kontakter och tillgång till bättre resurser på mottagande skola. En välplanerad övergång kan stärka barnens känsla av trygghet och skapa positiva erfarenheter. De har i sitt utlåtande identifierat risker och föreslagit åtgärder för att undvika negativa effekter.

Risker

Risker vid ett skolbyte omfattar oro, stress och känsla av förlust av trygghet. Sociala relationer kan påverkas negativt när etablerade vänskapsband bryts. Det finns risk att information om stödinsatser inte följer med vid övergången, vilket kan påverka lärandet och etablerandet av nya relationer till både vuxna och barn. Det finns även risk att barn får längre till skolan och att detta medför ökat stillasittande eftersom tiden i skolskjuts kan bli längre och kan medföra svårigheter att hinna med fritidsaktiviteter när barnet kommer hem.

Åtgärder

Det är viktigt att eleverna förbereds på skolbytet i god tid innan det ska ske. På gruppnivå kan detta ske genom tydlig information, att ge möjlighet till samtal och ordna studiebesök på den nya skolan. Studiebesöken kan med fördel vara flera och sträcka sig över en längre tidsperiod för att eleverna ska hinna skapa sig en uppfattning om den nya skolan och personalen där. Det är även viktigt att samtal med eleverna i huvudsak utgår från deras frågor, tankar och känslor kring skolbytet. Vid behov kan skolans elevhälsopersonal vara behjälplig. Information behöver kunna ges i olika format (muntligt, skriftligt, förstärkt i bild) för att alla elever ska ha möjlighet att ta till sig den. Det är viktigt att beakta att barn är olika och att det kan finnas barn som behöver ytterligare stöd i övergången. Dessa är viktiga att försöka identifiera så tidigt som möjligt så att en individuell planering kan göras för den enskilda eleven.

För att främja en god övergång är det även viktigt att den mottagande skolan får goda förutsättningar att ta emot nytilkomna elever, både gällande fysisk, pedagogisk och social lärmiljö inklusive att det finns tillräckliga utrymmen. Detta kan med fördel göras genom strukturerade överlämningssamtal, vilka i synnerhet blir viktiga för elever med uppmärksammade funktionsnedsättningar/särskilda behov, så att den mottagande skolan får möjlighet att inför skolstart ordna med behövliga anpassningar och stöd (ex ljudabsorbenter, ljudteknik, synanpassningar, bildstöd, mindre lärgrupp) och skolpersonalen hinner öva sig i hjälpmedlen om så behövs. Att anordna strukturerade gemensamma aktiviteter där barn från båda skolorna träffas kan vara ett exempel på hur man kan skapa en god social lärmiljö. Den överlämnande skolan är skyldig att lämna relevanta uppgifter som kan underlätta för elevens vidare skolgång och bör följa Skolverkets råd kring detta.

Regionen bör planera skolskjutsen i god tid och informera vårdnadshavare och elever om rutiner. För barn med särskilda behov kan individuella lösningar krävas. Resor till den nya skolan måste vara säkra och rimliga i tid.

Efter skolstart bör uppföljning ske för att säkerställa att eleverna trivs och får det stöd de behöver. Ta även in elevernas åsikter för att bidra till delaktighet och för att göra barnens röster hörda.

3. Analys och bedömning

Kravet på att barnets bästa ska beaktas betyder att effekterna av ett beslut måste utredas och bedömas. Beslutsprocessen måste också innehålla en utvärdering av de positiva och negativa konsekvenser som beslutet kan få för det eller de barn som berörs.

3.1. Insamlad information

Inför denna analys har information samlats in från lagar och författningar, forskning, praxis och åsikter från barn, personal, elevhälsa och vårdnadshavare. Vid bedömningen av barnets bästa har flera aspekter lyfts fram som särskilt relevanta:

- Rättsliga ramar: Bedömningen har utgått från gällande lagstiftning, barnkonventionens artiklar (framförallt 2, 3, 6, 12 och 23), samt aktuell praxis. Kammarrätten i Stockholm tydliggör att det inte är givet att det alltid går att fastslå om ett beslut är förenligt med barnets bästa eller vad barnets bästa är. Ett beslut som rör flera barn eller barn i allmänhet kan vara positivt för några barn men negativt för andra.
- Trygghet och sociala relationer: Barnens behov av trygghet och stabila relationer har betonats, där oro för förändring varit framträdande i barnens egna ord. Små klasser och nära kontakt med vuxna lyfts fram som viktiga faktorer för barnens välbefinnande.
- Vårdnadshavarnas synpunkter präglas av en oro för barnens välbefinnande och utbildningskvalitet vid en eventuell avveckling av skolan. De ser småskalighet, närhet och stabil personal som avgörande för en trygg och utvecklande skolmiljö.
- Pedagogisk och fysisk lärmiljö: Tillgång till resurser, anpassningar och en god fysisk miljö på befintlig samt mottagande skola har bedömts avgörande för att tillgodose alla elevers behov, särskilt för barn med funktionsnedsättningar eller särskilda behov.
- Individuella stödinsatser: Vikten av att tidigt identifiera barn som kan behöva ytterligare stöd och att utforma individuella planer har framhållits, särskilt vid skolbyte eller större förändringar.
- Övergångsprocess och uppföljning: Strukturerade överlämningssamtal, studiebesök och gemensamma aktiviteter har bedömts som viktiga för en trygg övergång, samt kontinuerlig uppföljning efter skolstart för att säkerställa att barnen får det stöd de behöver.

3.2. Organisationsförslag och konsekvenser

Förvaltningens förslag är att vid beslut om avveckling bereda plats för Stenkyrkas elever i Väskinde skola till hösten 2026.

Väskinde skola beräknas ha cirka 255 elever placerade i sju årskurser från förskoleklass till årskurs 6 inför nästa läsår. Då skolan har en normkapacitet på 270 platser finns det utrymme att även ta emot åtta elever från Stenkyrka skola.

Fördelar med förslaget:

- Främjar kontinuitet då skolledning och elevhälsa är densamma, vilket är särskilt viktigt för elever i behov av särskilt stöd.
- Eleverna får tillgång till ett bredare utbud av pedagogiska resurser och specialkompetenser, såsom fler ämneslärare och särskilda stödsatser.
- Det kan också öppna upp nya möjligheter till sociala kontakter och aktiviteter, vilket kan berika elevernas skolvardag.
- En större skola kan ge bättre förutsättningar för samverkan mellan olika årskurser och arbetslag, vilket kan bidra till en mer dynamisk och inspirerande lärmiljö.
- Elever slipper skolskjuts till andra skolor under skoltid, vilket minskar risken för utmanande övergångar mellan verksamheter.

Nackdelar med förslaget:

- Risk att vårdnadshavare väljer att placera sina barn i andra skolor utanför förslaget vilket påverkar möjligheten att hålla ihop klassen.
- Risk att personal söker sig till andra tjänster, vilket kan påverka kontinuiteten och tryggheten för eleverna.
- Den nya skolmiljön, trots att den fortfarande är förhållandevis liten, kan upplevas som större och mer anonym för vissa elever.
- Det finns också en risk att övergången leder till social oro vilket kan påverka tryggheten och trivselen för eleverna till en början.
- Risk för ökad belastning på resurser och lokaler kan uppstå, vilket kan påverka både arbetsmiljön för personalen och undervisningens kvalitet under en övergångsperiod.

3.3. Bedömning

Bedömningen grundar sig på insamlad information från lagar och författningar, forskning, praxis samt synpunkter från elever, personal inom elevhälsa, pedagoger och vårdnadshavare. Bedömningen omfattar också risker med att inte fatta något beslut samt behovet av kompensatoriska åtgärder för de barn där beslutet kan ge negativa konsekvenser.

Övergripande bedömning utifrån barns bästa

Analysen visar att det, utifrån ett övergripande perspektiv av barns bästa, är möjligt att fatta beslut om att avveckla Stenkyrka skola. Trots att avvecklingen kan vara tuff för nuvarande elever visar underlaget att den på sikt kan ge mer likvärdig och bättre utbildning.

Kortsiktiga utmaningar för elever och personal

På kort sikt innebär avvecklingen utmaningar för både elever och personal. Elever som idag går i en mindre skolmiljö ställs inför en ny och förändrad skolmiljö, vilket kan skapa oro och känslor av otrygghet, särskilt för barn med särskilda behov eller de som behöver kontinuitet i sin skolgång. Personalen kan känna osäkerhet kring sin anställning, och det finns risk för att vissa söker sig till andra arbetsplatser, vilket kan påverka både relationer och kontinuitet för eleverna. För vissa elever kan dock ökad kontakt med elevhälsa och trygghetsskapande personal i den nya skolan underlätta övergången, även om utmanande övergångar kvarstår för vissa.

Måluppfyllelse och långsiktiga möjligheter

Ur ett måluppfyllelseperspektiv handlar beslutet om skolans förmåga att på längre sikt konsekvent leverera goda utbildningsresultat för samtliga elever. Beslutet bedöms kunna leda till ökad likvärdighet och förbättrad utbildningskvalitet, bland annat genom nya möjligheter till socialt utbyte och tillgång till en bredare undervisningsmiljö för eleverna från Stenkyrka.

Likvärdighet och resursfördelning

På lång sikt förväntas avvecklingen främja ökad likvärdighet mellan skolorna i den kommunala skolverksamheten. Med likvärdighet avses möjligheten att säkerställa lika goda möjligheter till utveckling, samma kvalitet på utbildningen och att utbildningen är kompensatorisk. Genom att samla resurser och kompetens kan utbildningskvaliteten höjas och skillnader mellan skolor minska. Alla elever får därmed tillgång till en bredare kompetensbas och bättre förutsättningar för utveckling. Avvecklingen möjliggör också en mer funktionell användning av stödresurser, bland annat i form av elevhälsa, och bättre möjligheter till kompensatoriska insatser för elever med särskilda behov.

Övergången

Den mest gynnsamma lösningen är en planerad och successiv övergång där varje elevs behov kartläggs individuellt, och där resurser avsätts för att säkerställa trygghet och kontinuitet. Väskinde skola, som planeras ta emot eleverna från Stenkyrka, är en relativt liten skola och kan därmed fortsatt erbjuda en mer personlig miljö än större skolor, vilket minskar risken för anonymitet. En tät dialog med vårdnadshavare och personal samt tydlig information om processen är avgörande för att skapa förtroende och trygghet.

Åtgärder för att mildra negativa konsekvenser

För att övergången ska bli så smidig som möjligt krävs individanpassat stöd och tydlig kommunikation samt särskilda insatser för de elever som behöver. Trots att avvecklingen av Stenkyrka skola bedöms vara till barns bästa utifrån ett övergripande perspektiv, konstateras att det är nödvändigt med åtgärder för att mildra negativa konsekvenser på individnivå, särskilt på kort sikt och för de barn för vilka beslutet kan strida mot deras bästa.

Risker om ingenting görs

Om ingen åtgärd vidtas och Stenkyrka skola fortsätter som tidigare, finns risk att resurserna blir otillräckliga för att möta alla elevers behov, särskilt om elevunderlaget minskar eller om det blir svårt att behålla kompetent personal. Det kan leda till att utbildningskvaliteten försämras, att barn i behov av särskilt stöd inte får tillräckliga insatser och att tryggheten för eleverna minskar på sikt. Det kvarstår dessutom en risk att tillgången till utbildning, utbildningens kvalitet och möjligheten att uppfylla skolans kompensatoriska uppdrag gradvis försämras. Det kan i sin tur få negativa följder för elevernas utbildning på sikt med sämre måluppfyllelse som resultat.

4. Beslutet

4.1. Motivering

En analys har ur ett barnperspektiv visat både för- och nackdelar med att avveckla Stenkyrka skola. Barnkonventionens artikel 3.1 ställer krav på att barnets bästa ska beaktas. Kammarrätten förtydligar att det inte alltid går att fastslå om ett beslut är förenligt med

barnets bästa. Ett beslut kan innebära såväl negativa som positiva konsekvenser för ett barn.⁷ En bedömning av barnets bästa innebär att göra en helhetsbedömning om vad som är den bästa möjliga lösningen för barnet eller olika grupper av barn. Barnets bästa är en viktig faktor i beslutsprocessen, men det kan också vägas mot andra relevanta faktorer och intressen.

Efter noggrann övervägning har det bedömts att stängningen av skolan utgör det mest lämpliga alternativet på längre sikt. Även om detta kan gå emot enskilda elevers intressen, särskilt på kort sikt för de barn som för närvarande går på skolan, pekar den insamlade informationen på att avvecklingen medför kortsiktiga utmaningar men kan leda till ökad likvärdighet och förbättrad utbildningskvalitet på längre sikt.

I bedömningen har påverkan på likvärdigheten i utbildningen tillmätts stor betydelse i förhållande till de kortsiktiga nackdelar som kan uppstå för elever vid en övergång från Stenkyrka skola till Väskinde skola.

4.2. Kompensatoriska åtgärder

Eftersom beslutet kan medföra både negativa och positiva konsekvenser för de berörda barnen, är det av vikt att förvaltningen utarbetar lösningar som, efter en samlad bedömning av omständigheterna, bedöms vara rimliga och lämpliga för varje enskild elev.

För att motverka negativa konsekvenser bör vidtas kompensatoriska åtgärder i form av bland annat:

- Identifiera tidigt de elever som behöver särskilt stöd och utarbeta individuella planer tillsammans med personal och elevhälsa.
- Stärk elevhälsan och säkerställ tillgång till trygghetsskapande personal under övergångsperioden.
- Ge elever och vårdnadshavare god framförhållning inför skolbytet genom samtal, information och besök.
- Planera och genomför flera studiebesök på den nya skolan under en längre period så att eleverna kan bekanta sig med miljön och personalen.
- Arrangera gemensamma aktiviteter där barn från båda skolorna möts, för att skapa en positiv social atmosfär.
- Låt eleverna hållas samman så långt det går och se till att personal från Stenkyrka följer med till Väskinde skola för ökad trygghet.
- Genomför löpande uppföljning och utvärdering av elevernas välmående och skolresultat efter flytten.

4.3. Återkoppling till barn om beslutet

Barnen har informerats om ärendet och det kommande beslutet kommer hanteras genom återkommande samtal och tydlig information anpassad efter deras ålder och mognad.

När beslutet väl har fattats kommer skolan att återkoppla till barnen genom samtal och informationsbrev, samt fortsätta erbjuda möjlighet till frågor och dialog. Fokus kommer att ligga på att barnen ska känna sig delaktiga och ha förståelse för beslutet, samt veta vart de kan vända sig om de har funderingar eller behöver extra stöd under övergången.

⁷ Högsta domstolen Ö 1020-20, 2020-10-19, Utgångspunkter p.22, Kammarrätten i Stockholm 5211-21, 2 022-04-07, s. 8; SOU 2020:63 Barnkonventionen och svensk rätt, s. 192.

4.4. Utvärdering av beslutet

Uppföljningen av de beslut som tagits bör ske regelbundet. Ansvarig för uppföljningen är skolans rektor i samarbete med elevhälsan och berörd personal från både Stenkyrka och Väskinde skola. Det är viktigt att involvera personal som har nära kontakt med barnen för att fånga upp deras upplevelser och behov. Uppföljningen kan bestå av samtal med barnen och möten med vårdnadshavare för att säkerställa att beslutens effekter följs upp på ett systematiskt sätt.

Källförteckning

- En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning, SOU 2020:28.
- Förvaltningsrätten i Stockholm dom 20 december 2024 i mål nr 24295-24
- Förvaltningsrätten i Stockholm dom 28 maj 2025 i mål nr 24295-24
- Kammarrätten i Stockholms domar den 7 april 2022 i mål nr 5626-21 och mål nr 5211-21.
- Larsson Taghizadeh, Jonas. Påverkar skolnedläggningar elevers skolresultat? IFAU-rapport 2019:4, Uppsala universitet.
- Skolverket. Skolverkets rapport 2025: Likvärdigheten i slutet av grundskolan – en kvantitativ studie av utvecklingen över tid. Tillgänglig på:
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=13308>
- SKR. Stödmaterial till fördjupad bedömning av barnets bästa
https://skr.se/download/18.3b39078418841f19be0ba2b/1684835427400/Barnkonsekvensanalys_SKR.pdf
- Socialstyrelsen. Bedöma barns mognad för delaktighet.
<https://www.socialstyrelsen.se/publikationer/bedoma-barns-mognad-for-delaktighet--kunskapsstod-for-socialtjansten-halso--och-sjukvarden-samt-tandvarden-2023-9-8763/>